U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové, soudkyň JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Marie Turkové a soudce JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **M. I.**, práv. zastoupen Mgr. Richardem Frommerem, advokátem se sídlem Ostružnická 6, 772 00, Olomouc, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní přihrádka 21/OAM, 170 34, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 11. 2009, č. j. 61 Az 93/2008 - 79,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) výše označeným rozsudkem zamítl žalobu žalobce (dále jen „stěžovatel“) podanou proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 3. 2007, č. j. OAM-1-172/VL-07-08-2007. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaného byla zamítnuta žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v tehdy platném znění (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatel v kasační stížnosti nesouhlasí s rozhodnutím soudu, které je podle něj nesprávné, jak co do hodnocení možnosti stěžovatele vrátit se na Ukrajinu, tak i ohledně žádosti o ustanovení zástupce pro řízení. Stěžovatel spatřuje důvody pro udělení mezinárodní ochrany v tom, jak popsal svou životní situaci v rámci pohovoru a v rámci žádosti o poskytnutí ochrany. V napadeném rozhodnutí soudu pak není dle stěžovatele dostatečně vyhodnoceno, zda životní situace stěžovatele po jeho případném návratu do země původu je podřaditelná pod některé ustanovení zákona o azylu, a soud tedy podle názoru stěžovatele vyhodnotil aplikaci zákona chybně, když stejně jako žalovaný dovodil, že nárok na udělení mezinárodní ochrany není dán. Stěžovatel má za to, že se nemůže vrátit zpět na Ukrajinu. Jeho potíže sice plynou ze soukromé sféry, ale státní orgány nejsou schopny, ani ochotny ho před věřiteli ochránit a jeho návrat zpět by se rovnal vykonání

rozsudku smrti, což je v rozporu se závazky, které Česká republika přijala. Stěžovatel dále nerozumí části odůvodnění rozsudku na str. 4 dole a str. 5 nahoře, pokud se zde hovoří o zamítnutí žaloby ze strany správního orgánu. Takovou pravomoc správní orgán nemá.

Ze všech výše uvedených skutečností se stěžovatel domnívá, že jeho kasační stížnost je důvodná, a žádá Nejvyšší správní soud, aby svým rozhodnutím zamítavá rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany zrušil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Stěžovatel podřadil svou kasační stížnost pod čtvrtý důvod přijatelnosti – zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do jeho hmotně-právního postavení, přičemž se opírá patrně o bod b) čtvrtého důvodu přijatelnosti – že krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva (jelikož není tvrzeno, že by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu). Nejvyšší správní soud se s tímto názorem neztotožňuje.

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46, www.nssoud.cz).

Především k povinnosti tvrdit azylově relevantní důvody, kterou stěžovatel v projednávané věci nenaplnil, se soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaném pod č. 181/2004 Sb. NSS, na www.nssoud.cz, v němž kasační soud konstatoval, že z žádného ustanovení zákona o azylu nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné, a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost tvrzení má zvláště v řízení ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam, neboť pouze stěžovatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Stejně tak v řízení před správním soudem nelze bez jednoznačného a určitého zpochybnění závěrů správního orgánu ze strany soudu dovodit okolnosti týkající se osobního příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v zemi jeho původu. Z dikce ustanovení § 12 a násl. zákona o azylu je zřejmé, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v příslušných ustanoveních uvedené. Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázeno zásadou aktivity žadatele o azyl.

Stěžovatel žádné azylově relevantní skutečnosti netvrdil, v daném případě jde o řešení tíživé osobní situace, do které se v rámci svého podnikání dostal. Související okolnosti, ať jsou interpretovány stěžovatelem jakkoliv, nezakládají důvod pro úvahy o udělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu. Zvláště za situace, kdy stěžovatel se nesnažil vyhledat pomoc u jiných kompetentních orgánů, když u policie, dle svých slov,

tuto hledat nemohl. Navíc stěžovatel při pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu uvedl, že se státními orgány ve vlasti nikdy problémy neměl. V důsledku nečinnosti stěžovatele pak nebylo možno učinit závěr, že by ukrajinské státní orgány předkládané jednání soukromých osob podporovaly, tolerovaly či mu nebyly schopny zajistit přiměřenou ochranu.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žalovaný ani krajský soud nepochybili neshledali-li na straně stěžovatele nejsou splněny podmínky ani pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu, neboť z výpovědi stěžovatele ani z dostupných zpráv nevyplývá hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 cit. zákona. Stěžovatel nevyužil pomoc příslušných orgánů v zemi původu a nelze tak dovozovat cílené odmítnutí stěžovatelovy ochrany ze strany státní moci. Stěžovatel dále přiznává, že mu nic nebránilo svoji situaci vyřešit přesídlením do jiné části Ukrajiny, této možnosti však nevyužil z důvodu, že nikomu nevěřil a neměl žádné známé.

K námitce stěžovatele ohledně části odůvodnění rozsudku – „správní orgán žalobu zamítl“ – Nejvyšší správní soud uvádí, že se jedná o zjevnou chybu ve psaní; toto pochybení však nemá vliv na zákonnost rozsudku.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou a podle ustanovení § 104a s. ř. s. ji odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovení § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. února 2010

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu